

Obecná pravidla

Hana Vochozková
KIC ÚVT MU Brno
vochozkova@ics.muni.cz

listopad 2022

Způsoby vydávání

I.

Samostatná jednotka

= zdroj, který byl vydán jako samostatná fyzická jednotka (např. jednosvazková monografie) nebo, v případě nehmotného zdroje, jako samostatný logická jednotka (např. PDF soubor na webu)

Vícesvazková monografie

= zdroj vydaný ve dvou nebo více částech (současně nebo postupně za sebou), který je kompletní nebo má být zkompletovaný v rámci určitého počtu částí *neboli má ukončené vydávání* (např. slovník ve dvou svazcích)

Způsoby vydávání II.

Seriál

= zdroj vydávaný v po sobě následujících, obvykle číslovaných částech, který nemá předem stanovený konec vydávání (např. noviny, časopisy, monografická edice)

Integrační zdroj

= zdroj, který je doplňován nebo pozměňován aktualizacemi, které nestojí samostatně, ale jsou integrované do jednoho celku (např. příručka s průběžně aktualizovanými volnými listy nebo průběžně aktualizovaná webová stránka)

v terminologii AACR2R zastřešující termín *pokračující zdroje*

Způsoby popisu

RDA

souborný popis

analytický popis

hierarchický popis

Katalogizační politika ČR

možnosti popisu vícesvazkových děl:

- společný záznam (popis shora)
- samostatný záznam pro každou část (popis zdola)
- fyzické propojení a vzájemná závislost záznamů fyzicky samostatných částí (matka a dítě)

<https://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/zapisy-z-jednani/popis-vicesvazkovych-monografi>

Základní prvky

RDA

core elements = povinné údaje

Katalogizační politika ČR

minimální záznam

doporučený záznam

<https://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/minimalni-doporucene-zaznamy-rda-marc-21>

úplný záznam

Interpunkce

I.

používá se interpunkce ISBD
není-li uvedeno jinak, **zapisuje se**
slouží k oddělení jednotlivých údajů
slouží ke zobrazení záznamu

dle MARC 21 se za interpunkční znaménka považují tečka (.), otazník (?),
vykřičník (!) nebo spojovník (-)

interpunkce může být doplňována systémem automaticky, ale záleží na
granularitě polí/podpolí v systému

Záznam dle ISBD

Hlavní záhlaví

[Unifikovaný název]

Hlavní název = Souběžný název : další názvová informace. Číslo části/sekce díla, Název části díla / první údaj o odpovědnosti ; další údaje o odpovědnosti. -- Označení vydání. -- První místo vydání : první nakladatel, datum vydání. -- Rozsah : další fyzické údaje ; rozměr + doprovodný materiál. -- (Hlavní název edice / údaj o odpovědnosti k edici, ISSN edice ; číslování v rámci edice. Název subedice ; číslování v rámci subedice). -- Poznámky. -- Standardní číslo

Vedlejší záhlaví

MDT

Interpunkce II.

oddělení oblastí popisu

každá oblast kromě první, každý výskyt oblasti poznámky,
standardního čísla **tečka mezer** **pomlčka mezer** pokud oblast
nezačíná jako nový odstavec

oddělení údajů v rámci oblasti

interpunkce zpravidla předchází údaj tj. užití interpunkce zpravidla
záleží na následujícím údaji

Název : další názvová informace

Název = Souběžný název

Název . Označení části/Závislého názvu, . Název části/Závislý název

Název . Název části/Závislý název

Interpunkce

III.

označení podpole je při zobrazování záznamu ve formátu ISBD nahrazováno jednou mezerou

zápis **110 1# \$aČesko.\$bMinisterstvo financí**
zobrazení Česko. Ministerstvo financí

před údaje, které se nezapisují do samostatných podpolí, ale uvádějí se jako jejich součást (např. kvalifikátor v kulatých závorkách), je třeba doplnit jednu mezeru

zápis **130 0# \$aBulletin_(Česko._Ministerstvo financí)**
zobrazení Bulletin (Česko. Ministerstvo financí)

Interpunkce IV.

tečka na konci polí se nezapisuje

250 ## \$a1. vydání

ale

250 ## \$aVydání 3.

tečka se nezapisuje ani na konci podpole, které předchází podpoli \$4
a/nebo \$7

100 1# \$aEco,_Umberto,\$d1932-2016\$7jn19990001971\$4aut

předepsaná knihovnická interpunkce se zapisuje vždy, i když to má za
následek zdvojení interpunkce

245 10 \$aQuo vadis, femina?_:\$bvize žen o trvale udržitelném životě

245 10 \$aStůj! Pozor! Volno!.\$pCyklista

Interpunkce

V.

interpunkci, která je zaměnitelná s interpunkcí ISBD a jejíž přesný přepis by způsobil nejasnosti v názvových údajích nebo problémy při konverzích, je možno při přepisu zaměnit

správně

245 10 \$aJíst, mládnout, radovat se **;** **\$b**10 kroků ke štíhlé linii, mladistvému vzhledu a duševní pohodě **;** **\$c**Amelia Freerová **;** z anglického originálu Eat, nourish, glow ... přeložil Jan Jícha

chybně

245 10 \$a Jíst. Mládnout. Radovat se **;** **\$b**10 kroků ke štíhlé linii, mladistvému vzhledu a duševní pohodě **;** **\$c**Amelia Freerová **;** z anglického originálu Eat. Nourish. Glow ... přeložil Jan Jícha

Interpunkce VI. Obecně v selekčních údajích

kulaté závorky

za uzavírací závorkou kvalifikátoru v podpoli, za nímž následuje další podpole, se doplňuje tečka

110 1# \$aOlomouc_(Česko_:_okres).\$bOkresní úřad

neukončené datum

mezi neukončeným datem a jakýmkoli následujícím údajem v rámci jednoho podpole se doplňuje jedna mezera

110 2# \$aKatolická církev.\$bPapež_(2013-_: _František)

následuje-li bezprostředně za neukončeným datem kód podpole, mezera se vynechává

700 12 \$aDousková,_Irena,\$d1964-\$tHrdý Budžes

Jazyk a písmo

I.

jazyk a písmo, v nichž se údaje vyskytují v pramenech popisu
název, údaj o odpovědnosti, údaj o vydání, číslování seriálů,
údaj o vytvoření/vzniku, vydavatelský údaj, údaj o distribuci,
údaj o výrobě, údaj o edici

pre-moderní formy písma

přepisují se přesně tak, jak se vyskytují na zdroji (platí i u produkce
vydané po roce 1800)

odlišná moderní varianta názvu se zapíše do pole 246

týká se i dříve používaných písmen „v“ a „i“ na místě dnešních „u“ a „j“ a
také „uu“ nebo „vv“ na místě dnešního „w“

245 10 \$aIvris provincialis quod specvlvm Saxonvm vulgo ...

246 3# \$aIuris provincialis quod speculum Saxonum vulgo ...

Jazyk a písmo II.

nelatinková písmena se transliterují

Transliterace nelatinkových písem

<https://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/transliterace-nelatinkovych-pisem/transliterace-nelatinkovych-pisem>

Doporučení pro přepis nelatinkových písem do latinky. 2., dopl. vyd.

Praha : Národní knihovna České republiky, 2006. (Standardizace ; č. 27). ISBN 80-7050-509-5

tabulky Library of Congress <http://www.loc.gov/catdir/cpsd/roman.html>

jazyk a písmo katalogizační agentury (česky)

všechny ostatní údaje

výjimka – jména, názvy a citace v poznámkách

Velká písmena

velkým písmenem se píše vždy vlastní jména (osob, korporací, míst, konferencí, atd.) a názvy děl/vyjádření/provedení
dále se řídíme pravidly pravopisu daného jazyka viz RDA příloha A

velkým písmenem začíná vždy každé nové pole ve formátu MARC 21
druhé a další podpole v rámci jednoho pole začínají malým písmenem,
s výjimkou slov, kdy pravidla pravopisu pro daný jazyk vyžadují velké
písmeno např. jména osob, zemí, podstatná jména v němčině

264 #1 \$aV Praze_:\$bVyšehrad,\$c2017

264 #1 \$aBrno_:\$bvlastním nákladem autora,\$c1918

264 #2 \$bV komisí u Miloše Procházky

300 ## \$aStrana 230-583_:\$bilustrace

podrobněji viz též jednotlivá pole

Diakritická znaménka

Piš co vidíš

zapisují se přesně tak, jak jsou uvedena

Jo Nesbø ; z norského originálu *Blod på snø ...* přeložila Kateřina
Křišťůfková

Müller-Bülow, Klaus

Symboly

symboly a značky se přepisují přesně - pokud možno
*** edition

vynechat lze jen typografické značky, které slouží jako oddělovače a nemění smysl a obsah údaje

symboly, které nelze přepsat, se nahrazují slovem v hranatých závorkách v jazyce názvu a doplní se vysvětlující poznámka

I ♥ you

245 10 \$aI_[love]_you

500 ## \$aV názvu na titulní straně slovo „love“ vyjádřeno srdíčkem

Mezery v iniciálách a akronymech

jednopísmenné iniciály a akronymy se zapisují bez mezer

ALA rules for filing catalog cards

T.U.E.U. occasional papers in industrial relations

napsal T.E. Lawrence

ale

mezi iniciálami v záhlaví se doplňuje jedna mezera

100 1# \$aLawrence, _T._E.\$q(Thomas Edward),\$d1888-1935

Datum

1.1.2004

1. dubna 1998

23.-24.5.2001

23.-28. září 2002

Rozměr

13_x_15 cm

(U0078 tj. „iks“)

Znak &

R_&_D Report

Zkratky

Piš co vidíš

slova se nezkracují, pokud tak ovšem nejsou uvedena

Státní pedagogické nakladatelství

Stát. pedag. nakl.

SPN

Nepřesnosti

Piš co vidíš

zapisují se přesně tak, jak jsou uvedeny

správný údaj se pak zapisuje jako varianta názvu nebo poznámka

245 10 \$aMakroekonimika

246 1# \$iSprávný název je:\$aMakroekonomika

250 ## \$aVydání 3.

500 ## \$aOznačení vydání je chybné, správně je: Vydání 4.